

## Schemă procedurală de intervenție în cazul studenților cu dizabilități

Centrul de Asistență și Integrare Psihopedagogică (CAIP) al Universității de Vest din Timișoara este un departament aflat în subordinea Prorectorului responsabil cu Strategia Academică, ce are ca rol facilitarea egalității de șanse și accesului pentru studenții cu dizabilități.

Universitatea de Vest din Timișoara este un pionier în spațiul universitar românesc în domeniul serviciilor specializate pentru studenții cu dizabilități. Activitatea CAIP este fundamentată pe principiile stipulate în Legea Educației Naționale<sup>1</sup>, asumate prin Carta Universității de Vest din Timișoara și reglementată prin *Cadrul de Incluziune al Studenților cu Dizabilități*, adoptat prin hotărâre de Senat<sup>2</sup>. Practicile stipulate în procedura de față sunt în acord cu cele din universitățile europene și nord-americane.

Obiectivele CAIP sunt multiple, dar relevante pentru facilitarea unui proces educațional adecvat pentru studenții cu dizabilități. Aceste obiective sunt următoarele<sup>3</sup>:

- Crearea cadrului instituțional de sprijin pentru studenții cu dizabilități din UVT;
- Dezvoltarea accesibilității UVT pentru studenții cu dizabilități;
- Asigurarea interfeței dintre studenții cu dizabilități și cadre didactice, în vederea implementării de măsuri educaționale specifice;
- Oferirea de consiliere educațională și psihologică studenților cu dizabilități;
- Oferirea de sprijin în integrarea studenților cu nevoi speciale din UVT, prin punerea la dispoziția acestora a tehnologiilor de asistare, prin accesibilizarea spațiilor de învățământ, precum și prin adaptarea metodelor de predare și evaluare în funcție de tipul și gradul de deficiență.

---

<sup>1</sup> Legea educației Naționale 1/2011 revăzută,

<sup>2</sup> HS, nr.12140/05.06.2014

<sup>3</sup> Conform ROF revizuit 5.06.2016

În viziunea UVT, serviciile pentru studenții cu dizabilități sunt o responsabilitate colectivă, a întregii comunități academice, ceea ce înseamnă că se așteaptă participarea cadrelor didactice universitare (CDU) la sprijinirea și implementarea acestora.

În vederea implementării serviciilor pentru studenți, personalul CAIP, cadre didactice voluntare care aparțin Departamentului de Științe ale Educației din cadrul Facultății de Sociologie și Psihologie, specialiști în psihopedagogie specială, psihologie și pedagogie, au conceput un proces standard care să vină în sprijinul cadrelor didactice din UVT atunci când acestea relaționează cu studenții cu dizabilități în cadrul procesului educațional. Acest proces poate fi schematizat astfel:



Scopul materialului de față este de a explica acest proces și de a sublinia rolul cadrelor didactice universitare (CDU) pe parcursul întregului demers. Participarea la acest proces nu necesită un efort suplimentar semnificativ, ci proceduri normale de adecvare a activității didactice la nevoile studenților. Pentru o mai bună înțelegere a procesului, îl vom explica pe etape.

## Identificarea

Identificarea se referă la descoperirea cazurilor de dizabilitate, certificarea și înregistrarea lor.

În această fază, două principii au o importanță deosebită:

- **Declararea dizabilității este un act voluntar!**
- **Studentul are dreptul, în orice situație, la confidențialitate!**

Studentul își poate declara dizabilitatea la înscriere (prin completarea câmpului respectiv din fișa de înscriere), la secretariat (prin cereri de scutiri de taxe, burse sociale, etc.) sau voluntar, la sediul CAIP. În primele două cazuri, secretariatele sunt obligate să anunțe CAIP.

În această fază, cadrele didactice pot ajuta în două moduri:

- La începutul cursului, atunci când se prezintă fișa disciplinei, CDU are datoria de a anunța faptul că, pentru studenții cu dizabilități, fișa disciplinei va fi adaptată de către CAIP;
- În cazul observării unei dizabilități, puteți contacta CAIP, iar un CDU al CAIP va aborda studentul respectiv, cu păstrarea confidențialității.

PRIN DIZABILITATE ÎNȚELEGEM ATÂT DIZABILITĂȚILE FIZICE ȘI NEUROMOTORII, CÂT ȘI CELE VIZUALE, AUDITIVE, INTELECTUALE, TULBURĂRI PSIHOPATOLOGICE SAU CONDIȚII MEDICALE CRONICE.

Studenții identificați sunt verificați sau evaluați (după caz) de personalul CAIP și înregistrați în *Registrul studenților cu dizabilități*. Doar studenții înregistrați pot beneficia de servicii.

## Analiza de nevoi și planificarea

Analiza nevoilor educaționale se face individual, prin analiza documentelor, evaluare psihopedagogică (dacă este cazul) și consiliere individuală de către un CDU al CAIP.

Analiza este centrată pe adaptări fizice, informatice, adaptări ale condițiilor de participare.

Rezultatele analizei de nevoi sunt operaționalizate într-un **plan de servicii**, înregistrat la sediul CAIP.

Pe baza acestui plan, studentul cu dizabilități primește o **scrisoare de recomandare**, pe care trebuie să o prezinte CDU, pentru a beneficia de adaptările respective.

Adaptările cerute sunt întotdeauna adaptări rezonabile, în sensul în care ele nu necesită un efort suplimentar deosebit și nefezabil. Adaptările cuprinse în scrisoarea de recomandare sunt obligatorii.

**Adaptările prevăd întotdeauna facilitarea accesului și nu o scădere a standardelor de calitate sau de evaluare în cadrul procesului educațional.**

Nicio măsură care prevede adaptări ale participării (de exemplu, frecvența) sau ale examinării nu va fi trecută în scrisoarea de recomandare, fără consultarea prealabilă a titularului de curs.

## Implementarea măsurilor

Implementarea măsurilor din scrisoarea de recomandare are loc pe parcursul semestrului.

**Pe toată durata implementării, CDU pot apela la personalul CAIP pentru consultanță și/sau sprijin în implementare.**

Printre măsurile uzuale, se numără următoarele tipuri de măsuri:

- Modalități adaptate de predare (de exemplu cu fața la studentul surd, materiale mărite pentru ambliopi, etc.);
- Oferirea materialelor de curs în avans;
- Modificarea materialelor de curs în alte formate (mp3, mobi, epub, pdf, daisy);
- Loc prioritar în sala de curs;
- Condiții speciale de frecvență;
- Condiții speciale de examinare (timp prelungit, examen în alt format, examinare în mediu securizat, utilizarea calculatorului, etc.);
- Prezența unui asistent (student voluntar) pentru luarea notițelor.

## Evaluare și feedback

Planul de servicii este evaluat semestrial și adaptat/modificat, în funcție de rezultatele evaluării.

Fiecare student cu dizabilități și CDU vor fi invitați să completeze un chestionar de evaluare la finalizarea cursului.

Pentru cazurile atipice sau la cererea CDU, va avea loc și o evaluare calitativă, prin interviu semistructurat cu un CDU al CAIP.

În toate formele de evaluare, CDU va avea posibilitatea să sublinieze dificultățile întâmpinate și să sugereze modalități de optimizare a serviciilor.

Atât studentul, cât și CDU au posibilitatea, în orice moment al procesului, să depună o reclamație oficială la directorul CAIP, dacă consideră că planul de servicii nu a fost respectat.

Reclamațiile din partea studentului se pot referi doar la implementarea serviciilor agreate, nu și la note sau criteriile de evaluare.

Anual, CAIP va prezenta public un raport cu privire la serviciile din anul precedent.

PENTRU ORICE INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ VĂ STĂM LA DISPOZIȚIE CU URMĂTOARELE CONTACTE:

Prorector Strategie Academică  
Conf. univ. dr. Irina Macsinga  
[irina.macsinga@e-uvt.ro](mailto:irina.macsinga@e-uvt.ro)

Director CAIP  
Conf. univ. dr. Mihai Predescu  
[mihai.predescu@e-uvt.ro](mailto:mihai.predescu@e-uvt.ro) / 0741144241

Lector univ. dr. Ioana Dârjan  
[ioana.darjan@e-uvt.ro](mailto:ioana.darjan@e-uvt.ro) / 0740005159

Lector univ. dr. Anca Luștrea  
[anca.lustrea@e-uvt.ro](mailto:anca.lustrea@e-uvt.ro) / 0741795465

Lector univ. dr. Loredana Alghazi  
[loredana.alghazi@e-uvt.ro](mailto:loredana.alghazi@e-uvt.ro) / 0752171111

Conf. univ. dr. Mariana Crașovan  
[mariana.crasovan@e-uvt.ro](mailto:mariana.crasovan@e-uvt.ro) / 0724215314

Lector univ. dr. Sorin Predescu  
[sorin.predescu@e-uvt.ro](mailto:sorin.predescu@e-uvt.ro) / 0722812125

Asist. univ. dr. Claudia Borca  
[claudia.borca@e-uvt.ro](mailto:claudia.borca@e-uvt.ro) / 0752118820